

ประสิทธิผลการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติ
ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง*
EFFECTIVENESS OF BEHAVIORAL DEVELOPMENT OF STATELESS
CHILDREN IN THE LOWER NORTHERN PROVINCES

ศรีเสด็จ กองแกน¹ และ สัญญา เคนาภูมิ²

Srisadej Kongkan¹ and Sanya Kenaphoom²

¹⁻²มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹⁻²Rajabhat Maha Sara Kham University, Thailand

Corresponding author E-mail: srisadet.11@gmail.com

วันที่รับบทความ : 19 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 8 มิถุนายน 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 20 มิถุนายน 2567

Received 19 May 2024; Revised 8 June 2024; Accepted 20 June 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาประสิทธิผลการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง เป็นวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาจากการเอกสาร และการศึกษาข้อมูลจากภาคสนาม เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.985 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาพฤติกรรมของเด็กบนพื้นที่สูงในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง โดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.98$) ด้านความมีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาคือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.15$) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.10$) และด้านความ

Citation:

* ศรีเสด็จ กองแกน และ สัญญา เคนาภูมิ. (2567). ประสิทธิผลการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง. วารสารกวีานพะเยา, 1(3), 1-13.

Srisadej Kongkan and Sanya Kenaphoom. (2024). Effectiveness of Behavioral Development of Stateless Children in the Lower Northern Provinces. Journal of Kwan Phayao, 1(3), 1-13.;

Website: <https://so11.tci-thaijo.org/index.php/jkp>

อดทน ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ 2. ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบาย การพัฒนาพฤติกรรมของเด็กบนพื้นที่สูงในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง โดยรวมและรายด้านพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการสร้าง ความมั่นคงทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา คือ ด้านความเสมอภาคทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.22$) และด้านการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.16$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, การพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติ

Abstract

This research was conducted to study the effectiveness of behavioral development of stateless children in the lower northern provinces. The research was quantitative. Data were collected through document study and field study. The instruments used were questionnaires from 400 samples, which were 5-level rating scale questionnaires with a reliability of 0.985. Data were analyzed using frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation.

The research results found that: 1. The behavioral development of children in the highlands in the lower northern provinces, overall and in each aspect, was at a high level ($\bar{X} = 4.09$). When considering each aspect, it was found that the aspect of learning ($\bar{X} = 4.98$), discipline ($\bar{X} = 4.27$), followed by honesty ($\bar{X} = 4.15$), responsibility ($\bar{X} = 4.10$), and patience ($\bar{X} = 3.97$), respectively. 2. The results of the analysis of the mean and standard deviation of opinions on the policy of behavioral development of children in the highlands in the lower northern provinces, overall and in each aspect, found that: Overall, it was at the highest level ($\bar{X} = 4.21$). When considering each item, it was found that the aspect of creating educational stability ($\bar{X} = 4.23$),

followed by the aspect of educational equality ($\bar{X} = 4.22$) and the aspect of developing student quality ($\bar{X} = 4.16$), respectively.

Keywords: Effectiveness, Behavioral development of stateless children

บทนำ

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่มีประชากรไร้สัญชาติอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในพื้นที่เขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง เช่น จังหวัดตาก สุโขทัย และกำแพงเพชร ซึ่งประชากรกลุ่มนี้มักเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพเข้ามา หรือเป็นลูกหลานของแรงงานข้ามชาติและชนกลุ่มน้อยที่ยังไม่ได้รับสิทธิการเป็นพลเมืองของประเทศ (UNHCR, 2023) ปัญหาไร้สัญชาติส่งผลกระทบในหลายมิติ เช่น การเข้าไม่ถึงสิทธิทางการศึกษา การสาธารณสุข และการคุ้มครองตามกฎหมาย ส่งผลให้เด็กไร้สัญชาติเหล่านี้มีโอกาพัฒนาตนเองในระดับที่ต่ำกว่ามาตรฐาน (UNICEF, 2019)

พฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต อาจเกิดจากปัจจัยภายใน เช่น สภาพจิตใจ ความรู้สึกด้อยโอกาส และปัจจัยภายนอก เช่น การถูกกีดกันทางสังคม ความยากจน และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (World Bank, 2022) การศึกษาพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กไร้สัญชาติจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะช่วยสร้างความเข้าใจต่อความต้องการเฉพาะของกลุ่มนี้ และช่วยออกแบบนโยบายหรือโครงการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาศักยภาพของเด็กกลุ่มนี้

งานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง” มีความสำคัญอย่างยิ่งในหลายแง่มุม ได้แก่ 1.ด้านการพัฒนาสังคม ช่วยเหลือเด็กไร้สัญชาติให้สามารถพัฒนาพฤติกรรมและศักยภาพได้ จะช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียมในสังคม (UNICEF, 2020) 2. ด้านการศึกษา ข้อมูลจากการวิจัยสามารถนำไปพัฒนากลยุทธ์การศึกษาและแนวทางช่วยเหลือที่เหมาะสมสำหรับเด็กไร้สัญชาติ 3. ด้านนโยบาย ผลการวิจัยสามารถสนับสนุนการกำหนดนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเด็กไร้สัญชาติ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเท่าเทียมในด้านสิทธิขั้นพื้นฐาน ดังนั้น งานวิจัย

นี่จึงเป็นการผสมผสานระหว่างการศึกษาปัญหาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติและการวิเคราะห์ประสิทธิผลของแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล หมายถึง ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการ สร้างให้วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนด การวัดประสิทธิผลขององค์กรมีหลายแนวทาง เช่น การพิจารณาถึงขนาดของความสำเร็จขององค์กรในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยมีวิธี วิเคราะห์ประสิทธิผลขององค์กร 4 วิธี คือ 1) วิธีการวัดผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยยึดหลักที่ว่าองค์กร ทุกองค์กรมีจุดมุ่งหมาย การวัดผลสำเร็จของเป้าหมายถึงเป็นแนวทางสำหรับการวัดประสิทธิผลมากที่สุด 2) วิธีการวัดประสิทธิผลเชิงระบบ โดยอาศัยแนวคิดที่ว่า องค์กรประกอบด้วยส่วนย่อยต่างๆ และการพิจารณาเชิงระบบจะสมบูรณ์ได้ต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง 3) วิธีการบริหาร ประสิทธิภาพ โดยอาศัยสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะแต่ละส่วน โดยองค์กรตอบสนองความต้องการส่วน ต่างๆ ที่อยู่ในแต่ละสภาพแวดล้อม 4) การใช้วิธีการวัดคุณค่า ซึ่งเป็นการเอาคุณค่าและความนิยมเป็นหลักในการประเมิน (ทวี ฌณีสาย, 2547) ส่วน Eddy (1981: 107) กล่าวว่า หากจะมีการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของประสิทธิผลควรคำนึงถึงระดับในการวิเคราะห์ 3 ระดับคือ ระดับบุคคล ระดับจัดการ และระดับองค์กร

2. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรม หมายถึง “พฤติกรรม” (Behavior) หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกลไกเนื้อความคิดของบุคคลที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายในจิตใจและภายนอกอาจหาไปโดยรู้ตัวไม่รู้ตัว อาจเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ผู้อื่นอาจสังเกตการณ์กระทำนั้นได้และสามารถใช้เครื่องมือทดสอบได้

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2548: 573) ส่วน Goldenson (2002: 90) ได้ให้คำจำกัดความของ พฤติกรรมไว้ว่าเป็นการกระทำหรือตอบสนองการกระทำทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคลและเป็น ปฏิสัมพันธ์ในการตอบสนองสิ่งกระตุ้นภายในหรือภายนอก รวมทั้งเป็นกิจกรรมการกระทำ ต่างๆที่เป็นไปอย่างมีจุดหมาย สังเกตเห็นได้ หรือเป็นกิจกรรมการกระทำต่างๆ ที่ได้ผ่านการ ใคร่ครวญแล้วหรือเป็นไปอย่างไม่รู้ตัว พฤติกรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่บุคคลกระทำทั้ง ในทางที่ดี ไม่ดี ถูก ผิด มีประโยชน์ ไม่มีประโยชน์ มีประสิทธิภาพ หรือสูญเสีย (Charles, 2002: 2) เวดและทาฟริส (Wade and Tavris, 1999: 245) อธิบายว่า พฤติกรรม คือการ กระทำของคนเราที่สังเกตได้ซิมบาร์ โดและเกอร์ริก (Zimbardo and Gerrig, 2004: 3) อธิบายว่า พฤติกรรมเป็นการกระทำของบุคคลเพื่อปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ สังเกตได้ ลาเฮย์ (Lahey, 2001: 5) กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่ สามารถสังเกตได้สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด ความต้องการทางจิตใจที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าทั้งภายใน และภายนอกอาจทำโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัวสามารถสังเกตจากการกระทำได้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 มีดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ คือ เด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือ ตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ พิษณุโลก นครสวรรค์ สุโขทัย จำนวน 210,353 คน ดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนจังหวัดและเด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนเด็กไร้สัญชาติ
1	จังหวัดเพชรบูรณ์	74,717
2	จังหวัดพิษณุโลก	54,472
3	จังหวัดนครสวรรค์	53,372
4	จังหวัดสุโขทัย	27,792
รวม	4 จังหวัด	210,353

2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของ Taro Yamane (1973: 887) โดยผู้วิจัยกำหนดให้ระดับของความคลาดเคลื่อน เท่ากับ .05

2.1 การคำนวณกลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยใช้สูตร Taro Yamane

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนประชากร คือ 210,353 คน
 e แทน ความคลาดเคลื่อน คือ .05

$$\text{แทนค่า } n = \frac{(210,353)}{1 + 210,353(0.05)^2}$$

$$\text{ได้ขนาดตัวอย่าง} = 399.99$$

จากการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 399.99 คน ดังนั้นเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ดีผู้วิจัยจึงได้เพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling)

2.2 ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แบบหลายขั้นตอน (Multi-staged Random Sampling) ดังนี้

2.2.1 การสุ่มเลือกภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ ตาก พิชณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ และอุทัยธานี ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากมา 4 ครั้ง ได้จังหวัด พิชณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ นครสวรรค์

1) การสุ่มเลือกอำเภอ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากอำเภอ 4 อำเภอ จาก 4 จังหวัด ได้จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพิษณุโลก อำเภอสวรรคโลก อำเภอชนแดน อำเภอท่าตะโก

2) การสุ่มเลือกเด็กชายขอบในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง จากแต่ละอำเภอที่เลือกได้ตามขนาดสัดส่วน ของเด็กชายขอบแต่ละอำเภอ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระยะที่ 1 เป็น แบบสอบถามได้สร้างตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติ ในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการพัฒนา พฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้ สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

3. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

3.1. ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาแบบวัดและประเมินผลพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติใน เขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วยพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ข้อความในแบบวัดและ ประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีทั้งข้อคำถามเชิงนิมาน (Positive) และข้อคำถามเชิงนิเสธ (Negative) การให้คะแนนขึ้นกับข้อความนั้น คำถามเชิงนิมาน ถ้าตอบปฏิบัติ ทุกครั้ง บ่อยครั้ง บางครั้ง ไม่เคยปฏิบัติ ให้คะแนน 1 2 3 4 5 ตามลำดับ ส่วนข้อ คำถามเชิงนิเสธให้คะแนน ตรงกันข้ามกับคำถามเชิงนิมาน

3.2. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรง (Content Validity) นำแบบ วัดและ ประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความ

สอดคล้องของข้อคำถาม แล้วคำนวณดัชนีความสอดคล้องจากการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ (Item Objective Congruency Index: IOC)

3.3. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยง โดยนำแบบวัดและประเมินไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เด็กไร้สัญชาติในพื้นที่ภาคเหนือ รวมจำนวน 30 คน คำนวณค่าความเที่ยงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

3.4. นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กไร้สัญชาติในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ พิษณุโลก นครสวรรค์ สุโขทัย ไม่น้อยกว่าจังหวัดละ 100 คน รวมจำนวนเด็กและเยาวชนชายขอบในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ทั้งหมดไม่น้อยกว่า 400 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้เทคนิคการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) สุ่มกลุ่มตัวอย่างเด็กชายขอบในพื้นที่ภาคเหนือ รวม 9 จังหวัด แล้วสุ่มเลือกเด็กไร้สัญชาติในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ได้เด็กไร้สัญชาติในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง 4 จังหวัด

ขั้นที่ 2 การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) สุ่มเลือกตัวอย่างเด็กชายขอบในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ พิษณุโลก นครสวรรค์ สุโขทัย ไม่น้อยกว่าจังหวัดละ 100 คน รวมจำนวนเด็กไร้สัญชาติในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ทั้งหมดไม่น้อยกว่า 400 คน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเด็กไร้สัญชาติในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ใช้หลักร้อยละ (Kerlinger, 1986) สำหรับการสุ่มตัวอย่างจากประชากรเด็กไร้สัญชาติในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ที่มีจำนวนนับได้ โดยถ้าผู้ให้ข้อมูลหลัก 100 คน ใช้ร้อยละ 25 ผู้ให้ข้อมูลหลัก 1,000 คน ใช้ร้อยละ 10 และถ้าผู้ให้ข้อมูลหลัก 100,000 คน ใช้ร้อยละ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์แก่เด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่างและเกี่ยวกับกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสังเกตพฤติกรรมของเด็กชายขอบในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่างที่แสดงออก ซึ่งสะท้อนถึงการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แต่ละ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2562 ถึง มกราคม พ.ศ. 2563

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปจะใช้สถิติพื้นฐาน (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 การวิเคราะห์ประสิทธิผลการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.3 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง โดยใช้สถิติ Multiple Regression Analysis

5.4 ข้อเสนอแนะการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่างใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 รองลงมา คือ เป็นเพศหญิง จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 อายุ 50-59 ปี จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 รองลงมา คือ อายุ 40-49 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 รองลงมา คือ การศึกษา ระดับประถมศึกษา จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 เมื่อจำแนกเป็นอาชีพ พบว่า อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 65.5 รองลงมา คือ อาชีพอื่น ๆ จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 และเมื่อจำแนกเป็นรายได้ พบว่า รายได้มากกว่า 50,000 บาท จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมา รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5

2. ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กบนพื้นที่สูงในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

โดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X} = 4.98$) ด้านความมีระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมา คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.15$) ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.10$) และด้านความอดทน ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบาย การพัฒนาพฤติกรรมของเด็กบนพื้นที่สูงในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง

โดยรวมและรายด้านพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการสร้างความมั่นคงทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา คือ ด้านความเสมอภาคทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.22$) และด้านการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.16$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไร้สัญชาติในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง มีรายละเอียดดังนี้

นโยบายการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กบนพื้นที่สูงในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง โดยรวมและรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านการสร้างความมั่นคงทางการศึกษา รองลงมา คือ ด้านความเสมอภาคทางการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ แพรวนภา ธรรมเนียมตน (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ เนื้อหาสาระและข้อมูลที่เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายจะมีผลให้การกำหนดนโยบายการศึกษามีความถูกต้อง นอกจากนี้ สมบัติ ธารงธัญวงศ์ (2545) ได้ทำการวิจัย เรื่อง นโยบายสาธารณะเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐในการบริหารและพัฒนาประเทศทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง แต่่นโยบายจะมีความสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้รับการนำไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริง

นอกจากนี้ วรเดช จันทรศร (2540) กล่าวว่า ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นสามารถวัดจากผลรวมของมิติต่าง ๆ 3 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 คือ การมองผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติออกเป็น 3 ระดับ มิติที่ 2 ผลของความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อนโยบายหรือโครงการอื่น ๆ มิติที่ 3 ผลรวมของการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งหมดต้องก่อให้เกิดผลของการพัฒนาประเทศที่พึงปรารถนาดังที่สามารถอธิบายได้ในแผนภูมิและสอดคล้องกับ ธัญลักษณ์ สัมพันธ์ (2556) ได้กล่าวว่าสาเหตุความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ที่แตกต่างกันมากนั้นน่าจะมาจากความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรการเรียน และความเหลื่อมล้ำในการใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของภาครัฐ

ซึ่งงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับการจัดสรรนั้นมีมากกว่าส่วนงานราชการอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยในรอบ 4 ปีที่ผ่านมา (งบประมาณปี 2556-2559) กระทรวงศึกษาได้รับงบประมาณคิดเป็นร้อยละ 19 จากงบประมาณทั้งหมด และเมื่อพิจารณาถึงการกระจายของงบประมาณไปยังสถานศึกษาทั่วประเทศ กลับพบว่ายังคงกระจุกตัวอยู่ที่โรงเรียนขนาดใหญ่ มีชื่อเสียง และต้องอยู่ในจังหวัดใหญ่ ๆ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้การศึกษาในระดับอุดมศึกษายังได้รับการอุดหนุนงบประมาณมากกว่าการศึกษาในระดับอื่นมากอีกด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (สผ.), 2559)

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า ประกอบด้วย

1. แนวทางและโมเดลการพัฒนาพฤติกรรมสำหรับเด็กไร้สัญชาติที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง
2. ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาพฤติกรรม เช่น บทบาทของครอบครัว ชุมชน และระบบการศึกษา
3. การสร้างความร่วมมือในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของเด็กไร้สัญชาติ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กบนพื้นที่สูง โดยเฉพาะในแง่การสร้างนิสัยการใฝ่เรียนรู้และการมีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กกลุ่มดังกล่าว รวมถึงการสนับสนุนนโยบายที่มุ่งเน้นการสร้างความมั่นคงและความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมและศักยภาพของเด็กบนพื้นที่สูงในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่างอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

- 1) ควรกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาพฤติกรรมของเด็กบนพื้นที่สูงในเขตจังหวัดภาคเหนือตอนล่างให้ชัดเจน เป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับบริบทและวัฒนธรรม

ของพื้นที่ไม่ใช่นโยบายทางด้านการศึกษาใช้มาตรฐานเดียวกันหมดซึ่งจะทำให้ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร เปรียบเสมือนการตัดเสื้อขนาดเดียวแล้วใช้กันทั่วประเทศซึ่งถือว่าไม่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่

2) ควรมุ่งเน้นการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในชุมชนท้องถิ่น เพื่อเป็นทางเลือกให้กับนักเรียนในพื้นที่ซึ่งส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน ผู้ที่มีโอกาสที่จะเรียนต่อระดับสูงขึ้นก็สามารถเรียนได้และผู้ที่ไม่สามารถจะศึกษาได้ก็มีความสามารถประกอบอาชีพได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนของเด็กบนพื้นที่สูง

2) ควรมีการศึกษาวิจัยการสร้างแรงจูงใจสำหรับผู้บริหารครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กผู้ด้อยโอกาส

เอกสารอ้างอิง

ทวิ มณีฉาย. (2547). *การเพิ่มประสิทธิภาพในองค์กร*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

ชัยลักษณ์ สัมพันธ์. (2556). ความเหลื่อมล้ำด้านสิทธิและโอกาส, สิทธิและโอกาสในการรับบริการสาธารณะ: การศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 9 มกราคม 2563, จาก <http://sdgroup1.blogspot.com/2013/01/53242025.html>.

แพรวนภา ธรรมเนียมต้น. (2553). การปฏิบัติตามกระบวนการกำหนดนโยบายการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ราชบัณฑิตยสถาน. (2548). *พจนานุกรมศัพท์ปรัชญาอังกฤษ-ไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

วรเดช จันทศร. (2540). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ.

สมบัติ ธารธัญวงศ์. (2545). แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง. *รัฐประศาสนศาสตร์*, 1(3), 9-45.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (สผ.). (2559). *รัฐสภาสาร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

- Charles, C.M. (2002). *Building classroom discipline*. (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Eddy, W. B. (1981). *Public organization behavior and development*. Cambridge, MA: Winthrop.
- Goldenson, R. (1984). *Longman Dictionary of Psychology and Psychiatry*. New York: Long-M.
- Kerlinger, Fred N. (1986). *Foundation of Behavioral research*. 3rd ed. Tokyo: Longman.
- Lahey, B. (2001). *Psychology an introduction*. New York: McGraw-Hill.
- Taro, Y. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed.) New York: Harper and Row Publications.
- UNICEF. (2019). *Ensuring Every Child's Rights: A Study on Stateless Children*. Retrieved 2023 November 13 from <https://www.unicef.org>
- UNICEF. (2020). *Equity for Every Child: Addressing Statelessness in Thailand*. Retrieved 2023 October 13 from <https://www.unicef.org>
- United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). (2023). *Thailand's Stateless Population*. Retrieved 2023 November 13 from <https://www.unhcr.org>
- Wade, C. and Tavis, C. (1999). *Psychology*. New York: McGraw-Hall.
- World Bank. (2022). *Poverty and Social Inequality: Challenges in Southeast Asia*. Washington, D.C.: World Bank Group.
- Zimbardo, P.G. and Richard, J.G. (1999). *Psychology and Life*. (15th ed.). New York: Harper Collins College Publishers.